

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over zijn brieven van 25 november 2013 inzake cijfer rekenen op een bijlage bij de cijferlijst (Kamerstuk 31 332, nr. 24) en van 5 november 2013 inzake plan van aanpak verbetering rekenvaardigheden (Kamerstuk 31 332, nr. 22).

Voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Zinkstok

- Nr Vraag
- 1 Hoe kan de civiele werking van een rekencertificaat worden vergroot, bijvoorbeeld doordat werkgevers deze ook als eis stellen aan potentiële werknemers?
 - 2 Waarom is ervoor gekozen om de rekentoets (deels) met een rekenmachine te laten maken, terwijl bij de wetsbehandeling Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen uitdrukkelijk is uitgesproken om dit niet te doen?¹
 - 3 Waarom is er gekozen voor een vast tijdstip waarop de rekentoets wordt afgenomen? Wat zouden de bezwaren zijn als scholen zelf kunnen kiezen waar in het onderwijsprogramma zij de rekentoets willen inplannen?
 - 4 Zijn er bezwaren om het aantal herkansingen te vergroten naar bijvoorbeeld drie? Zo ja, welke bezwaren zijn dat?
 - 5 Wat zijn de overwegingen geweest om het niveau te bepalen voor geheel vmbo² en havo³/vwo⁴, terwijl er toch duidelijke verschillen zijn tussen de verschillende vo⁵-richtingen onderling, en tussen de verschillende leerwegen binnen het vmbo? Is overwogen om de cesuur voor de verschillende richtingen anders te leggen?
 - 6 Waarom is ervoor gekozen om het referentieniveau 2f zowel in het vmbo als in het mbo⁶ te hanteren?
 - 7 Klopt de vooronderstelling dat basisscholen leerlingen op niveau 1f afleveren bij het vo? En wat wordt eraan gedaan als basisscholen hier structureel niet aan voldoen?
 - 8 Wat zijn de overwegingen om de voorbereidingen op de rekentoets niet te integreren in het reguliere wiskunde onderwijs in de onderbouw, hierbij in ogenschouw nemend dat buiten Nederland het onderscheid tussen rekenen en wiskunde niet gemaakt wordt?
 - 9 In hoeverre sluiten bestaande rekenmethodes voldoende aan bij de referentieniveaus?
 - 10 In hoeverre wordt er bij de contextopgaven rekening gehouden met de vraag of deze voldoende cultureel en/of geografisch neutraal zijn?
 - 11 Is het waar dat er momenteel geen opleiding tot rekenleraar bestaat die gericht is op de inhoud van de rekentoetsen? In hoeverre zou deze opleiding er wel moeten komen?
 - 12 Welke maatregelen worden er genomen om dubbelzinnige vraagstellingen uit de rekentoets te halen?
 - 13 Hoe komt het dat Nederlandse kinderen het relatief goed doen op het gebied van rekenen in het PISA-onderzoek terwijl de resultaten op de rekentoets zeer teleurstellend zijn?
 - 14 Wat is de reden dat het oplosproces (de tussenstappen) niet meetelt, maar enkel de einduitkomst de score voor een opgave bepaalt?
 - 15 Hoe neemt de Staatssecretaris in zijn rekenaanpak de bezwaren mee die de Kamer bereikt hebben inzake validiteit, taligheid, niveau, contextgevoeligheid en eenduidigheid?
 - 16 Is het voor excellente vmbo-studenten mogelijk om de rekentoets op een hoger niveau dan voorgeschreven af te leggen en het resultaat op te nemen op de bijlage bij de cijferlijst? Zo nee, waarom niet? En is deze mogelijkheid er ook voor diegenen die de toets op hun eigen niveau gehaald hebben, maar inde herkansing willen proberen om de toets nog op een hoger niveau te maken? Zo nee, waarom niet?
 - 17 Wordt er gewerkt aan een toets waarbij het mogelijk is terug te gaan in de opgaven? Zo ja, op welke termijn zou deze beschikbaar kunnen zijn? Zo nee, waarom niet?
 - 18 Waarom is ervoor gekozen de opgaven van de rekentoets achteraf niet openbaar te maken?

- Nr Vraag
- 19 Is het mogelijk leerlingen inzicht te geven in hun score per opgave en/of per onderdeel, zodat zij weten waar zij al dan niet slecht op scoren? Zo nee, waarom niet?
- 20 Waarom is ervoor gekozen het oordeel over het halen van de referentieniveaus afhankelijk te maken van één toets?
- 21 Welke mogelijkheden zijn er om de referentieniveaus via het reguliere wiskundeonderwijs te toetsen, eventueel aangevuld met een rekentoets die zich slechts richt op de kern van het rekenen?
- 22 Hoe weegt u de kritiek op de rekentoets dat de opgaven ruimte bieden voor interpretatie, en ze dus voor meerdere uitleg vatbaar zijn, en de kritiek dat er geen punten worden gegeven per stap in de redenering die leidt tot de uitkomst van een opgave?
- 23 Op basis van welke gegevens constateert u dat er een verband bestaat tussen de brede spreiding qua prestaties op de rekentoets enerzijds, en uw conclusie dat «niet het niveau van de toets als zodanig de horde vormt» anderzijds?
- 24 Is de spreidingsmaat volgens de statistische wetenschap de geëigende grootte om conclusies over het gemiddelde resultaat van de populatie als geheel te trekken?
- 25 Zijn er onderzoeken of zijn er gegevens bekend die de directe invloed van de voorbereiding voor de rekentoets op het uiteindelijk behaalde cijfer van de rekentoets (de causaliteit tussen beide variabelen) weergeven? Zo nee, hoe onderbouwt u dan de conclusie dat het behalen van de rekentoets «sterk afhangt van de mate waarin scholen en docenten hun leerlingen voorbereiden»?
- 26 Is het waar dat, ondanks het grote belang dat de Kamer aan rekenvaardigheden hecht, slechts 11% van de studenten op mbo niveau 2 en 3 formeel gebaat is bij rekenen zoals blijkt uit het PIAAC-onderzoek?⁷
- 27 Komt er op de cijferlijst een verwijzing te staan naar de bijlage met de resultaten van de rekentoets? Zo ja, in welke vorm?
- 28 Wordt er, naast de prestaties van leerlingen die worden «voorbereid» op de rekentoets, ook gekeken naar de score van scholen die structureel gedurende alle leerjaren investeren in rekenonderwijs?
- 29 Zijn er cijfers bekend van de mate waarin (reken)vaardigheden blijven hangen wanneer deze in een korte periode intensief worden geoefend, tegenover structurele, maar minder intensieve, aandacht voor deze vaardigheden?
- 30 Hoe onderbouwt u de stelling dat de toetsing van referentieniveaus taal en rekenen bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van het onderwijs?
- 31 Maken de toetsen voor de referentieniveaus taal en rekenen, net zoals het centraal examen, gebruik van een normeringsterm (N-term)?
- 32 Kunt u inzichtelijk maken hoe effectief de extra investeringen (€ 37 miljoen voor het po⁸, € 148 miljoen voor het vo en € 52 miljoen voor het mbo) in het verbeteren van taal- en rekenvaardigheden tot op heden zijn geweest?
- 33 Welke investeringen worden er exact gedaan in het duurzaam inbedden van taal- en rekenvaardigheid in het onderwijs? En welke investeringen worden er exact gedaan in aanvullende en/of projectmatige verbeteringen van taal- en rekenvaardigheden?
- 34 Welke investeringen worden er gedaan op de pabo's en overige lerarenopleidingen om leer- en rekenvaardigheden onder aankomend docenten te verbeteren?

- Nr Vraag
- 35 Hoeveel geld is er binnen de beschikbare middelen voor het versterken van rekenonderwijs bestemd voor het aanstellen van extra docenten die leerlingen kunnen ondersteunen bij het vergroten van de rekenvaardigheid?
- 36 Welke concrete doelstellingen zijn er geformuleerd met betrekking tot de realisatie van het rekenbeleid van scholen voor het tweejarige intensiveringstraject vo/mbo?
- 37 Is een intensiveringstermijn van twee jaar afdoende om het rekenonderwijs duurzaam te borgen in het vo/mbo?
- 38 Zijn themaconferenties en informatiebijeenkomsten de geëigende middelen om het rekenonderwijs duurzaam in te bedden in het onderwijs?
- 39 Zijn de door het College voor Examens (CvE) beschikbaar gestelde producten ter ondersteuning van het rekenonderwijs bewezen effectief? Hoe monitort u deze effectiviteit?
- 40 Hoe groot is het risico dat enkel het verstrekken van voorbeeldtoetsen en -examens door het CvE bijdraagt aan *teaching to the test* en niet leidt tot het duurzaam verbeteren van rekenvaardigheden?
- 41 Wie draagt er volgens u de (vakspecifieke) verantwoordelijkheid voor het rekenonderwijs en rekenbeleid binnen de scholen waar het tweejarige intensiveringstraject zich op richt?
- 42 Wanneer verwacht u dat er in het vo en mbo voldoende (na)scholingsaanbod voor docenten is dat specifiek is afgestemd op het rekenonderwijs?
- 43 Wat is uw reden om de toets «valide en betrouwbaar» te noemen, zeker gezien de inbreng van meerdere sprekers tijdens het rondetafelgesprek over de rekentoets van 4 december jongstleden die zich kritisch uitlieten over de vorm en de inhoud van de huidige rekentoets?
- 44 Is het waar dat rekenvaardigheden in het onderwijs zodanig zouden moeten zijn ingebed dat jongeren over het algemeen zonder probleem de reken- en taaltoetsen zouden moeten kunnen afleggen? En is het dus waar dat het geen kwestie van didactiek is maar het onderwijskwaliteit betreft wanneer grote aantallen jongeren de rekentoets niet halen en zij hier dus ook niet op afgerekend mogen worden?
- 45 Acht u het op basis van de opmerking van de KNAW⁹, die stelt dat de «sleutel tot verbetering van de rekenvaardigheid ligt in de kwaliteit van de leraar», wenselijk om het merendeel van de beschikbare budgetten voor taal- en rekenonderwijs hier op in te zetten?
- 46 Is het waar dat een aantal onderzoeken, zoals de onderzoeken van de Programmaraad voor het Onderwijsonderzoek, pas na 2014 verschijnt en daarmee geen basis kan zijn voor een duurzame inbedding van het rekenonderwijs?
- 47 Wat gaat er gebeuren met de resultaten van de vijf onderzoeken die door de Programmaraad voor het Onderwijsonderzoek laat uitvoeren?

¹ Kamerstuk 32 290.

² vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

³ havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs

⁴ vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

⁵ vo: voortgezet onderwijs

⁶ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

⁷ Bijlage bij Kamerstuk 33 750-VIII, nummer 10.

⁸ po: primair onderwijs

⁹ KNAW: Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen